

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

P9_TA(2021)0287

Sytuacja w zakresie praworządności w Unii Europejskiej oraz stosowanie rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 w sprawie warunkowości

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 czerwca 2021 r. w sprawie sytuacji w zakresie praworządności w Unii Europejskiej i stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092 w sprawie warunkowości (2021/2711(RSP))

(2022/C 67/09)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, art. 3 ust. 1, art. 4 ust. 3, art. 6, 7, 13, art. 14 ust. 1, art. 16 ust. 1, art. 17 ust. 1, 3 i 8, art. 19 ust. 1 akapit drugi i art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), a także art. 265, 310, 317 i 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
  - uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii ⁽¹⁾ (rozporządzenie w sprawie warunkowości w zakresie praworządności),
  - uwzględniając swoją rezolucję z 25 marca 2021 r. pt. „Stosowanie rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092: mechanizm warunkowości w zakresie praworządności” ⁽²⁾ oraz swoją rezolucję z 17 grudnia 2020 r. w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, porozumienia międzyinstytucjonalnego, Instrumentu UE na rzecz Odbudowy oraz rozporządzenia w sprawie praworządności ⁽³⁾,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 30 września 2020 r. na temat praworządności za rok 2020 (COM(2020)0580),
  - uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej przyjęte 21 lipca 2020 r. i 11 grudnia 2020 r.,
  - uwzględniając orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE),
  - uwzględniając swoją rezolucję z 12 września 2018 r. w sprawie wniosku wzywającego Radę do stwierdzenia, zgodnie z art. 7 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej, istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Węgry wartości, na których opiera się Unia ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając decyzję TSUE z 3 czerwca 2021 r. w sprawie C-650/18, w której trybunał oddalił skargę Węgier na rezolucję Parlamentu z 12 września 2018 r. uruchamiającą procedurę stwierdzenia istnienia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez państwo członkowskie wartości, na których opiera się Unia Europejska ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając uzasadniony wniosek Komisji z 20 grudnia 2017 r., złożony zgodnie z art. 7 ust. 1 TUE, w sprawie praworządności w Polsce: wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie stwierdzenia wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Rzeczpospolitą Polską zasady praworządności (COM(2017)0835),
  - uwzględniając swoją rezolucję z 1 marca 2018 r. w sprawie decyzji Komisji o zastosowaniu art. 7 ust. 1 TUE w związku z sytuacją w Polsce ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Unia Europejska opiera się na wartościach zapisanych w art. 2 TUE, którymi są: poszanowanie godności osoby ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność oraz poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości;

⁽¹⁾ Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0103.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0360.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 66.

⁽⁵⁾ Wyrok z 3 czerwca 2021 r., *Węgry przeciwko Parlamentowi*, C-650/18, ECLI:EU:C:2021:426.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 129 z 5.4.2019, s. 13.

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

- B. mając na uwadze, że każde wyraźne ryzyko poważnego naruszenia przez państwo członkowskie wartości zapisanych w art. 2 TUE nie dotyczy wyłącznie tego państwa członkowskiego, w którym występuje ryzyko, lecz wywiera również wpływ na pozostałe państwa członkowskie, na ich wzajemne zaufanie, a także na charakter samej Unii i prawa podstawowe obywateli przysługujące im na mocy prawa Unii;
- C. mając na uwadze, że Komisja i Parlament uruchomiły art. 7 ust. 1 TUE odpowiednio wobec Polski i Węgier po stwierdzeniu wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia wartości, na których opiera się Unia; mając na uwadze, że Rada zorganizowała dotychczas trzy wysłuchania Polski i dwa wysłuchania Węgier na forum Rady do Spraw Ogólnych;
- D. mając na uwadze, że rozporządzenie dotyczące warunkowości w zakresie praworządności weszło w życie 1 stycznia 2021 r. i ma zastosowanie od tego czasu;
- E. mając na uwadze, że w rozporządzeniu dotyczącym warunkowości w zakresie praworządności jasno określono jego zastosowanie, cel i zakres, a zgodnie z art. 17 ust. 1 TUE Komisja czuwa „nad stosowaniem Traktatów i środków przyjmowanych przez instytucje na ich podstawie”;
- F. podkreśla, że stosowanie rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności nie może być uzależnione od przyjęcia wytycznych, i przypomina, że żadne wytyczne nie mogą stać w sprzeczności z intencją współprawodawców;
- G. mając na uwadze, że zgodnie z art. 234 TFUE Parlament Europejski ma prawo głosować nad wnioskiem o wotum nieufności dla Komisji;
- H. mając na uwadze, że Komisja „jest całkowicie niezależna”, jej członkowie „nie zwracają się o instrukcje ani ich nie przyjmują od żadnego rządu, instytucji, organu lub jednostki organizacyjnej” (art. 17 ust. 3 TUE, art. 245 TFUE), Komisja „ponosi kolegialnie odpowiedzialność przed Parlamentem Europejskim” (art. 17 ust. 8 TUE) oraz czuwa „nad stosowaniem Traktatów i środków przyjmowanych przez instytucje na ich podstawie” (art. 17 ust. 1 TUE);
- I. mając na uwadze, że jedynie TSUE jest uprawniony do stwierdzenia nieważności rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności lub jakiegokolwiek jego części, a także mając na uwadze, że skargi wniesione do TSUE nie mają skutku zawieszającego zgodnie z art. 278 TFUE;
- J. mając na uwadze, że interesy finansowe Unii mają być chronione zgodnie z zasadami ogólnymi zapisanymi w traktatach unijnych, w szczególności z wartościami określonymi w art. 2 TUE, oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami zapisaną w art. 317 TFUE i w rozporządzeniu (UE, Euratom) 2018/1046 z 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii⁽⁷⁾ (rozporządzenie finansowe);
1. potwierdza swoje stanowisko w sprawie rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności, które weszło w życie 1 stycznia 2021 r. i jest w całości bezpośrednio stosowane w Unii Europejskiej i we wszystkich jej państwach członkowskich w odniesieniu do wszystkich środków z budżetu UE, w tym środków przydzielonych od tego dnia za pośrednictwem unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy;
  2. wzywa Komisję i Radę do ostatecznego uznania pilnej potrzeby podjęcia działań w celu obrony wartości zapisanych w art. 2 TUE oraz do przyznania, że państwo członkowskie nie może zmienić swojego ustawodawstwa, w tym przepisów konstytucyjnych, w sposób ograniczający ochronę tych wartości; uważa, że niepodzielenie i nieuwzględnianie w pełni obaw Parlamentu szkodzi lojalnej współpracy między instytucjami; przypomina, że Parlament ma prawo głosować nad wnioskiem o wotum nieufności dla Komisji i ma możliwość zareagowania na brak współpracy ze strony Rady; zachęca pozostałe instytucje, by współpracowały zamiast blokować wysiłki na rzecz rozwiązania obecnego kryzysu;
  3. przypomina, że zgodnie z art. 5 rozporządzenia dotyczącego warunkowości w zakresie praworządności „Komisja sprawdza, czy mające zastosowanie przepisy są przestrzegane, i w razie potrzeby podejmuje wszelkie odpowiednie środki w celu ochrony budżetu Unii”; uważa, że sytuacja w zakresie poszanowania zasad praworządności w niektórych państwach członkowskich wymaga natychmiastowego zastosowania tego rozporządzenia;

(7) Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

4. wzywa Komisję, aby sprawnie zareagowała na obecne poważne naruszenia zasad praworządności w niektórych państwach członkowskich, które powodują poważne zagrożenie dla sprawiedliwego, zgodnego z prawem i bezstronnego podziału funduszy unijnych, zwłaszcza w ramach zarządzania dzielonego, oraz aby przeprowadziła dogłębną analizę potrzeby uruchomienia, bez zbędnej zwłoki, procedury przewidzianej w rozporządzeniu dotyczącym warunkowości w zakresie praworządności; ponawia swój apel do Komisji o bezzwłoczne wypełnienie zobowiązań wynikających z tego rozporządzenia w zakresie należytego informowania Parlamentu o wszelkich pisemnych powiadomieniach skierowanych do zainteresowanych państw członkowskich, zawierających fakty i konkretne powody naruszenia praworządności, i o wszelkich toczących się dochodzeniach; zauważa, że do tej pory Parlament nie otrzymał żadnych takich informacji na temat powiadomienia;

5. podkreśla, że jest zaniepokojony coraz wyraźniejszymi sygnałami i rosnącym ryzykiem dotyczącym niewłaściwego wykorzystywania budżetu Unii w niektórych państwach członkowskich jako środka służącego osłabieniu praworządności; ubolewa nad niezdolnością Rady do poczynienia znaczących postępów w egzekwowaniu wartości Unii w toczących się procedurach na mocy art. 7 w odpowiedzi na zagrożenia dla wspólnych wartości europejskich w Polsce i na Węgrzech; podkreśla, że brak skutecznego wykorzystania przez Radę art. 7 TUE nadal podważa integralność wspólnych wartości europejskich, wzajemne zaufanie i wiarygodność Unii jako całości; wzywa nadchodzące prezydencje do regularnego organizowania wysłuchań; zaleca, aby w następstwie wysłuchań Rada kierowała do zainteresowanych państw członkowskich konkretne zalecenia, jak zapisano w art. 7 ust. 1 TUE, oraz by wskazywała terminy wykonania tych zaleceń;

6. podkreśla, że pomimo licznych rezolucji i sprawozdań Parlamentu Europejskiego, a także szeregu postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i orzeczeń TSUE, sytuacja w zakresie praworządności w Unii Europejskiej stale się pogarsza;

7. wzywa Komisję do wykorzystania wszystkich dostępnych narzędzi, w tym rozporządzenia, w celu zajęcia się naruszeniami demokracji i praw podstawowych, do jakich wciąż dochodzi w całej Unii, w tym atakami na wolność mediów i dziennikarzy, migrantów, prawa kobiet, prawa osób LGBTIQ, wolność zrzeszania się i wolność zgromadzeń; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Wielkiej Izby TSUE o odrzuceniu skargi Węgier na rezolucję Parlamentu z 12 września 2018 r. uruchamiającą procedurę określoną w art. 7 TUE; ubolewa nad niezdolnością Komisji do właściwego zareagowania na wyrażone przez Parlament liczne obawy dotyczące demokracji, praworządności i praw podstawowych w kilku państwach członkowskich; wzywa Komisję do korzystania ze wszystkich dostępnych narzędzi, w tym art. 7 TUE, ram na rzecz praworządności i postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na mocy art. 19 ust. 1 TUE, a także innych instrumentów, takich jak procedury przyspieszone, wnioski do TSUE o zastosowanie środków tymczasowych oraz skargi dotyczące niewykonania wyroków Trybunału; zwraca się do Komisji o wyraźne uzasadnienie decyzji o niestosowaniu narzędzi zalecanych przez Parlament;

8. podkreśla znaczenie wspierania i umacniania współpracy między instytucjami UE, państwami członkowskimi, Europejskim Urzędem ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) i Prokuraturą Europejską (EPPO); z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Prokuratura Europejska rozpoczęła działalność 1 czerwca 2021 r.;

9. podkreśla, że roczne sprawozdanie na temat praworządności jest osobnym narzędziem uzupełniającym rozporządzenie dotyczące warunkowości w zakresie praworządności; wzywa Komisję do wykorzystania ustaleń zawartych w sprawozdaniu rocznym w swojej ocenie do celów rozporządzenia; zwraca się do Komisji o włączenie do rocznego sprawozdania na temat praworządności specjalnej sekcji zawierającej analizę przypadków, w których naruszenia zasad praworządności w danym państwie członkowskim mogłyby wpływać lub stwarzać poważne ryzyko wpływu – w sposób wystarczająco bezpośredni – na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu ogólnego;

10. ubolewa nad faktem, że od czasu wejścia w życie rozporządzenia Komisja nie wystosowała do państw członkowskich żadnych pisemnych powiadomień, mimo wielu obaw dotyczących naruszeń praworządności wskazanych w sprawozdaniu Komisji na temat praworządności za 2020 r. i pomimo toczących się dwóch procedur określonych w art. 7 TUE, które to problemy mają wpływ na należyte zarządzanie finansami w ramach budżetu Unii i pozostają nierozwiązane przez państwa członkowskie; zauważa, że brak działań na mocy art. 5 ust. 1 i art. 6 rozporządzenia stanowi odmowę wypełnienia przez Komisję jej obowiązków wynikających z tego rozporządzenia;

11. przypomina, że w rezolucji z 25 marca 2021 r. pt. „Stosowanie rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092: mechanizm warunkowości w zakresie praworządności” Parlament wyznaczył Komisji konkretny termin, i z rozczarowaniem zauważa, że Komisja nie wypełniła swoich zobowiązań w tym terminie; podkreśla, że stanowi to wystarczającą podstawę do podjęcia kroków prawnych przeciwko Komisji na mocy art. 265 TFUE;

12. ubolewa nad tym, że Komisja nie odpowiedziała na wnioski Parlamentu do 1 czerwca 2021 r. i nie uruchomiła procedury określonej w rozporządzeniu dotyczącym warunkowości w zakresie praworządności w najbardziej oczywistych przypadkach naruszenia praworządności w UE; zobowiązuje swojego przewodniczącego, aby najpóźniej w terminie dwóch tygodni od daty przyjęcia niniejszej rezolucji wezwał Komisję, na podstawie art. 265 TFUE, do wypełnienia zobowiązań

Czwartek, 10 czerwca 2021 r.

wynikających z tego rozporządzenia; oświadcza, że aby być przygotowanym, Parlament niezwłocznie rozpocznie w międzyczasie niezbędne przygotowania do ewentualnego postępowania sądowego przeciwko Komisji na mocy art. 265 TFUE;

13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie i państwom członkowskim.
